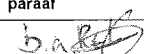

**Actualisatie ecologische quickscan
calamiteitenbogen A9 en A22
Beverwijk en Velsen Zuid**

Actualisatie ecologische quickscan calamiteitenbogen A9 en A22 Beverwijk en Velsen Zuid

referentie	projectcode	status
RW1929-26/strg/003	RW1929-26	definitief
projectleider	projectdirecteur	datum
ir. W.B. Roosen	drs. M. Klinge	18 april 2013

autorisatie	naam	paraaf
goedgekeurd	ir. W.B. Roosen	

INHOUDSOPGAVE	blz.
1. INLEIDING	1
1.1. Aanleiding	1
1.2. Het plangebied	2
1.2.1. Noord	2
1.2.2. Zuid	2
1.3. Leeswijzer	3
2. TOETSINGSKADER	5
2.1. Natuurbeschermingswet 1998	5
2.2. Ecologische Hoofdstructuur	6
2.3. Beschermingregimes Flora- en faunawet	7
2.4. Boswet	10
3. BESCHERMDE GEBIEDEN	11
3.1. Natura 2000	11
3.1.1. Conclusies 2008	11
3.1.2. Bevindingen 2013	11
3.1.3. Beschermde natuurmonumenten	12
3.2. EHS	13
3.2.1. Conclusies 2008	13
3.2.2. Bevindingen 2013	13
4. BESCHERMDE SOORTEN	17
4.1. Methode	17
4.1.1. Bureaustudie	17
4.1.2. Verificatie onderzoek 2008	17
4.1.3. Veldbezoek	17
4.2. Beschrijvingen per soortgroep	17
4.2.1. Vaatplanten	17
4.2.2. Grondgebonden zoogdieren	18
4.2.3. Vleermuizen	20
4.2.4. Vogels	20
4.2.5. Amfibieën	22
4.2.6. Reptielen	22
4.2.7. Vissen	24
4.2.8. Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	25
5. BOOMINVENTARISATIE	27
6. SAMENVATTING/CONCLUSIE	29
6.1. Beschermde gebieden	29
6.1.1. Natura 2000	29
6.1.2. Beschermde natuurmonumenten	29
6.1.3. Ecologische hoofdstructuur	29
6.2. Beschermde soorten	29
7. BRONNEN	33
laatste bladzijde	33
BIJLAGEN	aantal blz.

1. INLEIDING

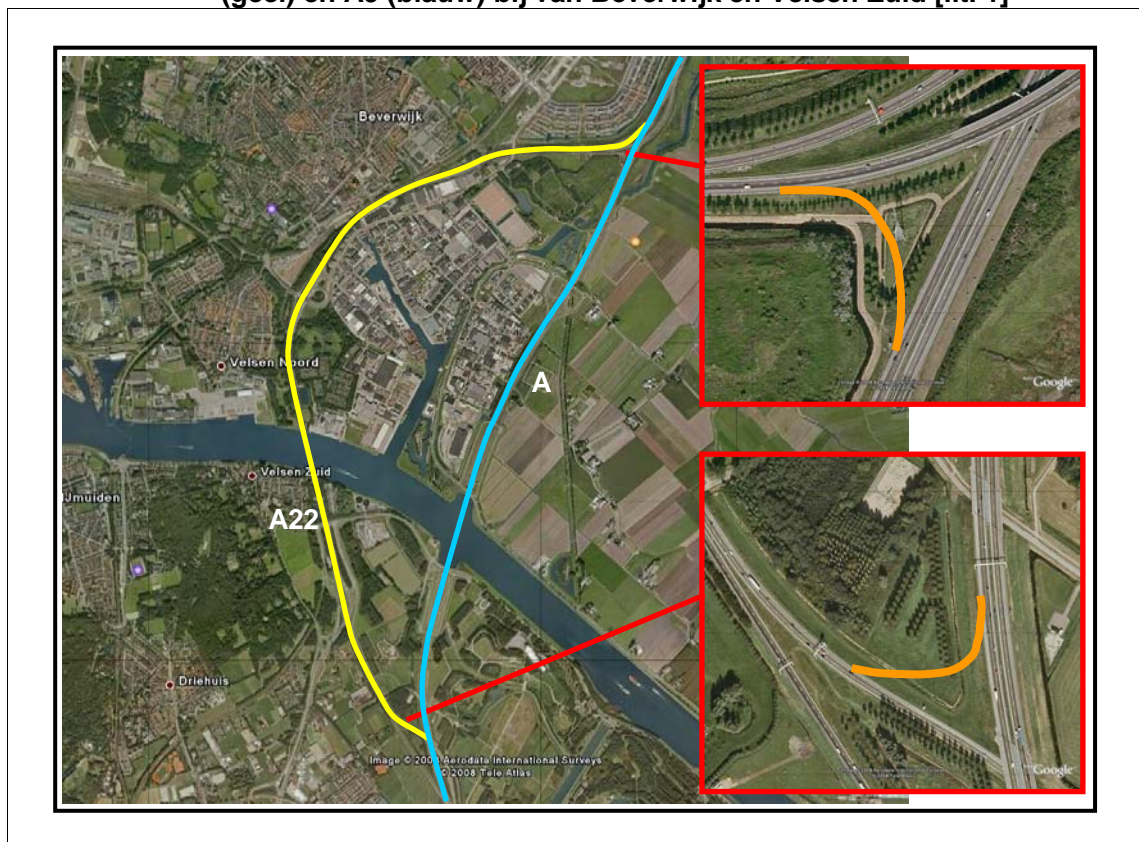
1.1. Aanleiding

In het kader van groot onderhoud aan de Velsertunnel en borgen van de bereikbaarheid van de regio in het geval van calamiteiten in de tunnel, worden er calamiteitenbogen aangelegd tussen de A22 en de A9 nabij Beverwijk en Velsen Zuid (zie afbeelding 1.1). In het kader van deze werkzaamheden worden enkele bomen gekapt, sloten gedempt en zandlichamen aangebracht waarop de bogen worden aangelegd.

In 2008 is Witteveen+Bos door Rijkswaterstaat (DNH) gevraagd een ecologische quickscan uit te voeren naar de effecten van het voornemen op de beschermde natuurwaarden in en in de omgeving van de noordelijke en zuidelijke calamiteitenboog. De quickscan uit 2008 werd geschreven op basis van de toen beschikbare verspreidingsgegevens. Deze gegevens hebben echter een beperkte houdbaarheid aangezien de verspreiding van soorten doorgaans een dynamisch proces is. Vandaar dat Witteveen+Bos, 5 jaar na dato, gevraagd is de ecologische quickscan te actualiseren.

In de onderliggende toetst zijn de natuurwaarden in de omgeving van de calamiteitenbogen opnieuw onderzocht. Hierbij zijn zowel de beschermde gebieden (Natura 2000, Beschermde natuurmonumenten en Ecologische hoofdstructuur) als de beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffw) behandeld. Naast het toetsen van het voornemen aan de omliggende natuurwaarden is een bomeninventarisatie uitgevoerd ten behoeve van een kapvergunning of een Boswetmelding.

Afbeelding 1.1. Ligging van de calamiteitenbogen (oranje) ter hoogte van de A22 (geel) en A9 (blauw) bij van Beverwijk en Velsen Zuid [lit. 1]

1.2. Het plangebied

1.2.1. Noord

Plangebied Noord (zie afbeelding 1.2) ligt in de oksel van de A9 en A22 direct ten zuiden van knooppunt Beverwijk. Het plangebied bestaat uit intensief onderhouden grasland (o.a. kweek, gestreepte witbol, fluitekruid, akkerdistel, gewone smeerwortel), enkele rijen populieren en een ondiepe sloot met steile oevers. Het plangebied grenst in het zuiden aan het Aagtenpark. Het Aagtenpark is een gebied dat bestaat uit voornamelijk ruigte vegetatie met her en der opslag van bomen en struiken, grotendeels omgeven door een hoge grondwal met enkele bomen. Als gevolg van het drukke verkeer aan weerszijden van het plangebied, is de geluidsverstoring constant vrij groot.

Afbeelding 1.2. Impressie van plangebied Noord

1.2.2. Zuid

Plangebied zuid (zie afbeelding 1.3) ligt tevens in de oksel van de A9 en de A22, maar dan direct ten noorden van knooppunt Velsen. In het plangebied staat een houtwal bestaande uit een dubbele rij populieren met een ondergroei van boswilg en meidoorn evenwijdig aan de A9. Daarnaast is ook in dit plangebied een watergang aanwezig met steile oevers. Het overig oppervlak bestaat uit intensief onderhouden vochtig grasland. Het plangebied grenst aan een klein bosgebiedje dat voornamelijk bestaat uit een monotone aanplant van populieren.

Afbeelding 1.3. Impressie van plangebied zuid

1.3. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het toetsingskader. In Nederland is de natuurbescherming opgesplitst in de bescherming van gebieden enerzijds en de bescherming van soorten anderzijds. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de beschermde gebieden in de directe omgeving van het plangebied, onderverdeeld in Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten (BN) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Hoofdstuk 4 beschrijft de mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied. Hoofdstuk 5 geeft een beschrijving en de resultaten van de boominventarisatie. Hoofdstuk 6 behandelt de conclusie met betrekking tot de effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten en beschermde gebieden. Daarnaast worden de consequenties en vervolgstappen ten aanzien van soorten- en gebiedsbescherming inzichtelijk gemaakt.

2. TOETSINGSKADER

In Nederland is de natuurbescherming geregeld in enerzijds de bescherming van gebieden (Natuurbeschermingswet '98, Ecologische Hoofdstructuur (Barro), Provinciale programma's), en anderzijds de bescherming van soorten (Flora- en faunawet). Hieronder worden deze wettelijke kaders toegelicht.

2.1. Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) biedt de juridische basis voor de aanwijzing van te beschermen gebieden en landschapsgezichten, vergunningverlening, schadevergoeding, toezicht en beroep. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR), maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn hiermee in nationale regelgeving verankerd. De Nbw 1998 heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Nbw 1998 voor wat betreft Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten.

Natura 2000-gebieden

Nederland past een vergunningstelsel toe bij de bescherming van Natura 2000-gebieden. De provincie is bevoegd gezag voor de vergunningverlening in het kader van de Nbw 1998. Projecten of andere handelingen, die gelet op de instandhoudingdoelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied, zijn volgens artikel 19d, lid 1 Nbw 1998 vergunningplichtig.

Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. In de voortoets wordt bekeken of verslechterende of significant verstorende effecten op de natuurwaarden in het betreffende gebied op voorhand kunnen worden uitgesloten. Indien significant verstorende effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, dient een 'passende beoordeling' te worden uitgevoerd. Kunnen significant verstorende effecten worden uitgesloten, maar kan er wel verslechtering plaatsvinden, dan is een verslechteringsstoets vereist. Op basis van de passende beoordeling of een verslechteringsstoets kan een aanvraag voor een vergunning op grond van de Nbw 1998 worden ingediend bij het bevoegde bestuursorgaan. In het geval de passende beoordeling of de verslechteringsstoets niet de zekerheid verschaft dat er geen sprake is van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied, moet de vergunning, c.q. de instemming, worden geweigerd, tenzij er geen alternatieven zijn, er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en door compensatie de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk gewaarborgd blijft (ADC-criteria; Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compensatie).

Prioritaire soorten

Volgens de definitie in de Richtlijn heeft de Europese Unie voor de instandhouding van een aantal habitattypen een bijzondere verantwoordelijkheid voor de instandhouding, omdat een belangrijk deel van hun natuurlijke verspreidingsgebied binnen de Europese Unie ligt. Deze prioritaire status speelt allereerst een rol in de procedures tussen de Europese Commissie en de Lidstaat ten aanzien van de selectie van Habitatrichtlijngebieden (LNV, Verantwoordingsdocument, 2003). In de bijlagen van de Habitatrichtlijn en in de aanwijzingsbesluiten zijn prioritaire habitattypen en soorten aangeduid met een sterretje (*).¹

¹ Zie Ministerie van EL&I, Natura 2000 profielendocument, 1 september 2008.

Op grond van de Nbw 1998 geldt voor prioritaire typen en soorten een zwaarder beschermingsregime. Op basis van een passende beoordeling of een verslechteringtoets kan een aanvraag voor een vergunning op grond van de Nbw 1998 worden ingediend bij het bevoegde bestuursorgaan. In het geval de passende beoordeling niet de zekerheid verschaft dat er geen sprake is van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied, moet de vergunning c.q. de instemming worden geweigerd, tenzij dezelfde ADC-criteria gelden als voor non-prioritaire soorten. Het zwaardere regime voor prioritaire soorten of typen komt pas bij deze ADC-criteria naar voren.

Artikel 19g, lid 2 Nbw 1998 bepaalt dat voor Natura 2000-gebieden waar geen prioritaire typen of soorten voorkomen gedeputeerde staten, bij afwezigheid van alternatieven, slechts vergunning kunnen verlenen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang. Artikel 19g, lid 3 Nbw 1998 bepaalt dat voor Natura 2000-gebieden waar wel prioritaire typen of soorten voorkomen gedeputeerde staten, bij afwezigheid van alternatieven, slechts vergunning kunnen verlenen:

- op argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of voor het milieu wezenlijke gunstige effecten; of
- na advies van de Europese Commissie om andere dwingende redenen van groot openbaar belang.

Voor prioritaire habitattypen en -soorten gelden dus andere criteria bij de selectie van Natura 2000-gebieden en een zwaarder beschermingsregime onder de Nbw 1998 ten opzichte van non-prioritaire habitattypen en -soorten.

2.2. Ecologische Hoofdstructuur

Nationaal beleid

In de Nota Ruimte is een aantal uitwerkingen van ruimtelijke afwegingskaders voor de ecologische hoofdstructuur (EHS) aangekondigd. De EHS beoogt de realisatie van een samenhangend netwerk van natuurgebieden en verbindingzones. Door natuur te verbinden blijft diversiteit behouden en verkleint de kans op uitsterven van soorten. Het streven voor het huidige regeerakkoord was om in Nederland in 2020 meer dan 750.000 ha aan EHS-gebieden te hebben. Het grootste deel daarvan zijn bestaande bossen en natuurgebieden.

Op 13 maart 2012 heeft de minister van Infrastructuur en Milieu (I&M) de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. De SVIR is een actualisatie van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid en geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken, zoals onder andere de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit.

Eén van de belangrijkste voornemens in de SVIR met betrekking tot EHS is om te komen tot een herijkte nationale EHS. Zij vloeit voort uit de bezuinigingen door de rijksoverheid op de middelen voor natuurbeleid en gebiedsgericht beleid. Deze herijking tast de tot nu toe gerealiseerde EHS (inclusief de Natura 2000-gebieden) evenwel niet aan.

Juridische borging EHS

De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen, vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In titel 2.10 van de tweede tranche van het Barro zijn regels opgenomen over de wijze waarop het Rijk haar internationale verdragsverplichtingen op het vlak van biodiversiteit planologisch zeker wil stellen. De realisatie van de EHS blijft echter de verantwoordelijkheid van de provincies.

De in het Barro neergelegde beschermingsregime voor de EHS sluit voor een groot deel aan bij de bestaande praktijk. In veel provinciale ruimtelijke verordeningen zijn immers al regels opgenomen over EHS.

De specifieke waarden en kwaliteiten (veelal vastgelegd in beheer- en natuurdoeltypen) van een EHS-gebied bepalen of ruimtelijke initiatieven doorgang kunnen vinden. Iedere provincie heeft deze voorwaarden in een verordening vastgelegd. Over het algemeen geldt dat er geen bestemmingswijzigingen mogelijk zijn als daardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant worden aangetast; dit alles tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegd gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken zal de provincie de te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied moeten specificeren.

Compensatiebeginsel Noord-Holland

Ingrepen die de natuurwaarden in de EHS, de ecologische verbindingszones en weidevogelleefgebied aantasten zijn in principe niet toegestaan. In bepaalde situaties kan de provincie, onder voorwaarden, echter toestemming geven. Deze voorwaarden zijn beschreven in de Provinciale Ruimtelijke Verordening bij de Structuurvisie (PRVS).

Als een ingreep wordt toegestaan, moet de initiatiefnemer de (potentiële) natuurwaarden die verloren gaan op eigen kosten compenseren. Dit uitgangspunt wordt 'natuurcompensatie' genoemd.

Voor de planologische bescherming van de EHS geldt het nee, tenzij regime. Binnen gebieden waarin dit regime van kracht is zijn geen activiteiten toegestaan die de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur significant aantasten, tenzij a) sprake is van een groot openbaar belang, b) geen reële andere mogelijkheden zijn, en c) de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd.

2.3. Beschermingsregimes Flora- en faunawet

Onder de Flora- en faunawet (Ffw) zijn diverse inheemse en uitheemse dier- en plantensoorten beschermd. Doel van de wet is de instandhouding en het herstel van een zo natuurlijk mogelijke verscheidenheid van in het wild levende soorten. De Ffw dient daarnaast ook als nationale implementatie van het soortenbeschermingsrecht zoals dat voortvloeit uit de Habitat- en Vogelrichtlijn. Niet alle soorten zijn op grond van de Ffw even strikt beschermd. Hieronder zullen de verschillende beschermingsregimes besproken worden.

Algemene soorten (licht beschermd)

Voor algemene soorten (tabel 1-soorten of licht beschermd) geldt een vrijstelling voor de algemene verbodsbepalingen uit artikel 8 tot en met 13 van de Ffw. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, behalve de zorgplicht uit artikel 2 van de Ffw. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Minder algemene soorten (middelzwaar beschermd)

Voor een aantal minder algemene soorten (tabel 2-soorten of middelzwaar beschermd) geldt een vrijstelling voor artikel 8 tot en met 13 van de Ffw, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van Economische zaken (EZ, voorheen EL&I/LNV) goedgekeurde gedragscode zoals de Gedragscode Flora- en Faunawet van Rijkswaterstaat. Een gedragscode kan door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden ter goedkeuring door de Minister van EZ of er kan een reeds goedgekeurde gedragscode worden gebruikt. Wanneer volgens een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt, hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Als niet volgens

een goed gekeurde gedragscode wordt gewerkt moet voor het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten een ontheffing van de Ffw worden aangevraagd. Bij de beoordeling van deze aanvraag vindt een zogenaamde lichte toets plaats, wat wil zeggen dat alleen wordt getoetst of geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Soorten van bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en bijlage IV van de Habitatrichtlijn (zwaar beschermd)

Voor ingrepen in het kader van bestendig beheer & onderhoud en bestendig gebruik, kan gebruik gemaakt worden van een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Als het werken volgens een goedgekeurde gedragscode niet mogelijk is moet voor het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten (tabel 3-soorten of zwaar beschermd) een ontheffing van de Ffw worden aangevraagd. Voor het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten in deze groep voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is altijd een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffingaanvraag voor deze groep soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang (zie volgende alinea), 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Een ontheffing voor soorten van bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten kan worden aangevraagd op grond van alle belangen uit dit Besluit. Hieronder vallen onder andere:

- bescherming van flora en fauna (b);
- volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
- dwingende redenen van groot openbaar belang, van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j).

Een ontheffing voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn kan worden aangevraagd op grond van alle belangen uit artikel 16 van de Habitatrichtlijn. Dat zijn o.a.:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid of openbare veiligheid, of om andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociaal en economische redenen.

Een groot verschil met het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten is dat belang j, uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, daarin niet is opgenomen. In die combinatie kan een initiatief alleen plaatsvinden als alle negatieve effecten volledig worden voorkomen.

Vogelsoorten

De meeste vogelsoorten maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Ffw. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen deze nesten worden verwijderd of verplaatst, tenzij in specifieke situaties er een ecologisch zwaarwegend belang is om nesten die normaliter niet jaarrond beschermd zijn toch jaarrond te beschermen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer door een ingreep een groot deel van de nestgelegenheid van een bepaalde populatie dreigt te verdwijnen. Voor het verstoren van vogels (in het broedseizoen) is het aanvragen van ontheffing voor ruimtelijke ingrepen in principe niet aan de orde omdat bijna altijd een alternatief voorhanden is, namelijk werken wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn. De Ffw kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Hieronder vallen:

1. nesten die buiten het broedseizoen worden gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld: steenuil);
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (bijvoorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (bijvoorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk);
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd en ransuil).

Voor verstoring van deze soorten is een ontheffing noodzakelijk. Deze kan alleen aangevraagd worden op basis van een wettelijk belang uit artikel 9 van de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna (b);
- veiligheid van het luchtverkeer (c);
- volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

Impasse door jurisprudentie Raad van State

Jurisprudentie (bijvoorbeeld zaaknr. 201104809/1/A3) van de Raad van State omtrent het verwijderen van vaste rust- en verblijfplaatsen heeft tot een impasse geleid in het ontheffingenbeleid (gebruik maken van positieve afwijzingen) van het ministerie van EL&I. Op 15 februari heeft de Raad van State reeds geoordeeld dat bij de vraag of er een ontheffing moet worden aangevraagd alleen die maatregelen mogen worden meegewogen die zien op het voorkómen van een overtreding van de verboden van de Ffw. Mitigerende of compenserende maatregelen die de schadelijke gevolgen van de overtreding van de verbodsnorm verzachten of compenseren kunnen enkel meegenomen worden in het kader van de ontheffingsverlening. Het komt er op neer dat mitigatie of compensatie om een te verwijderen vaste rust- en verblijfplaats vooraf te vervangen niet meer mag, aangezien de originele verblijfplaats nog steeds verdwijnt. Dit betekent dat wanneer het verwijderen van een vaste rust- of verblijfplaats van Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten (HR-soorten) of jaarrond beschermde nesten aan de orde is, ontheffingsverlening in een onmogelijke spagaat komt, want:

- een geldig belang is moeilijk te onderbouwen;
- mitigeren door nieuw leefgebied aan te leggen wordt niet meer gezien als het voorkomen van een overtreding, waardoor een ontheffing noodzakelijk blijft.

Het voorgaande is in een recente uitspraak van 11 juli 2012 nog eens bevestigd. Deze jurisprudentie kan tot onoplosbare situaties leiden, bijvoorbeeld als het gaat om het slopen van huizen met vleermuisverblijfplaatsen of het dempen van voortplantingswateren van rugstreeppadden (HR-soorten). Op moment van schrijven (7 maart 2013) beoordeelt het bevoegd gezag ontheffingsaanvragen op een strengere manier, waarbij meer gedetailleerde informatie wordt betrokken en er meer eisen worden gesteld aan de argumentatie van voorgestelde mitigatie. Hierbij kan volledige mitigatie (het vooraf compenseren) van verblijfplaatsen van HR-soorten na beoordeling nog steeds resulteren in een positieve afwijzing. Tot dat er een nieuwe werkwijze/beoordelingskader is, zullen ontheffingsaanvragen waarschijnlijk op deze manier worden beoordeeld. Dit is dus in strijd met de meest recente jurisprudentie. Door met deze werkwijze mee te gaan, lopen initiatiefnemers risico. Voor een activiteit die, ondanks een positieve afwijzing, in strijd is met de Ffw betekent dit dat het risico bestaat dat deze wordt aangevochten in een gerechtelijke procedure. Het gevolg daarvan is dat alsnog moet worden bekeken of een ontheffing kan worden verleend.

2.4. Boswet

Het doel van de Boswet is om bossen en andere houtopstanden te behouden. Onder de Boswet vallen alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are of, als het een rijbeplanting betreft, uit meer dan 20 bomen bestaat. De Boswet is van toepassing bij het verwijderen of vellen van bomen buiten de bebouwde kom, die door een gemeente op grond van de Boswet kan worden vastgesteld. Als instrumenten zijn o.a. een meldingsplicht en herplantplicht in de wet opgenomen.

Voor gronden in eigendom en beheer van Rijkswaterstaat zijn de verplichtingen onder de Boswet specifiek gemaakt in een samenwerkingsovereenkomst met het ministerie van Economische Zaken. Op grond hiervan geldt een verplichting tot herplant voor alle te verwijderen bomen en andere houtachtige beplantingen binnen een termijn van 10 jaar. De herplant gebeurt bij voorkeur binnen het gebied waar de bomen of planten geveld zijn. Als dat niet mogelijk is, kan elders boscompensatie plaatsvinden. Voor de herplant of de boscompensatie elders gelden specifieke regels.

Naast de bepalingen van de Boswet en de genoemde samenwerkingsovereenkomst kan de gemeentelijke verordening regels stellen aan het kappen en herplanten van bomen. Binnen de bebouwde kom kan de gemeente regels opstellen voor het kappen van bomen in een gemeentelijke kapverordening of de Algemene Plaatselijke Verordening. De kapverordening kan ook buiten de bebouwde kom gelden. Als de Boswet en de gemeentelijke verordening beide van toepassing zijn, is samenspraak tussen provincie en gemeente gewenst. Boswet en kapverordening kunnen elkaar aanvullen. Zo biedt de gemeentelijke verordening vaak de mogelijkheid om meer inhoudelijke eisen te stellen aan de herplant.

3. BESCHERMDE GEBIEDEN

3.1. Natura 2000

In deze paragraaf zijn eerst de conclusies van de toetsing van het voornemen aan de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden uit de natuurtoets van 2008 herhaald. Vervolgens is geverifieerd of deze conclusies nog actueel zijn. Zo niet, dan is de toetsing opnieuw uitgevoerd.

3.1.1. Conclusies 2008

Natura 2000 (noord)

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (Noord-Hollands Duinreservaat, Kennemerland-Zuid) liggen op circa 5 kilometer afstand of verder. Negatief effect van het voornemen zowel in de aanlegfase als gebruiksfase is te verwaarlozen en daarmee uit te sluiten.

Natura 2000 (zuid)

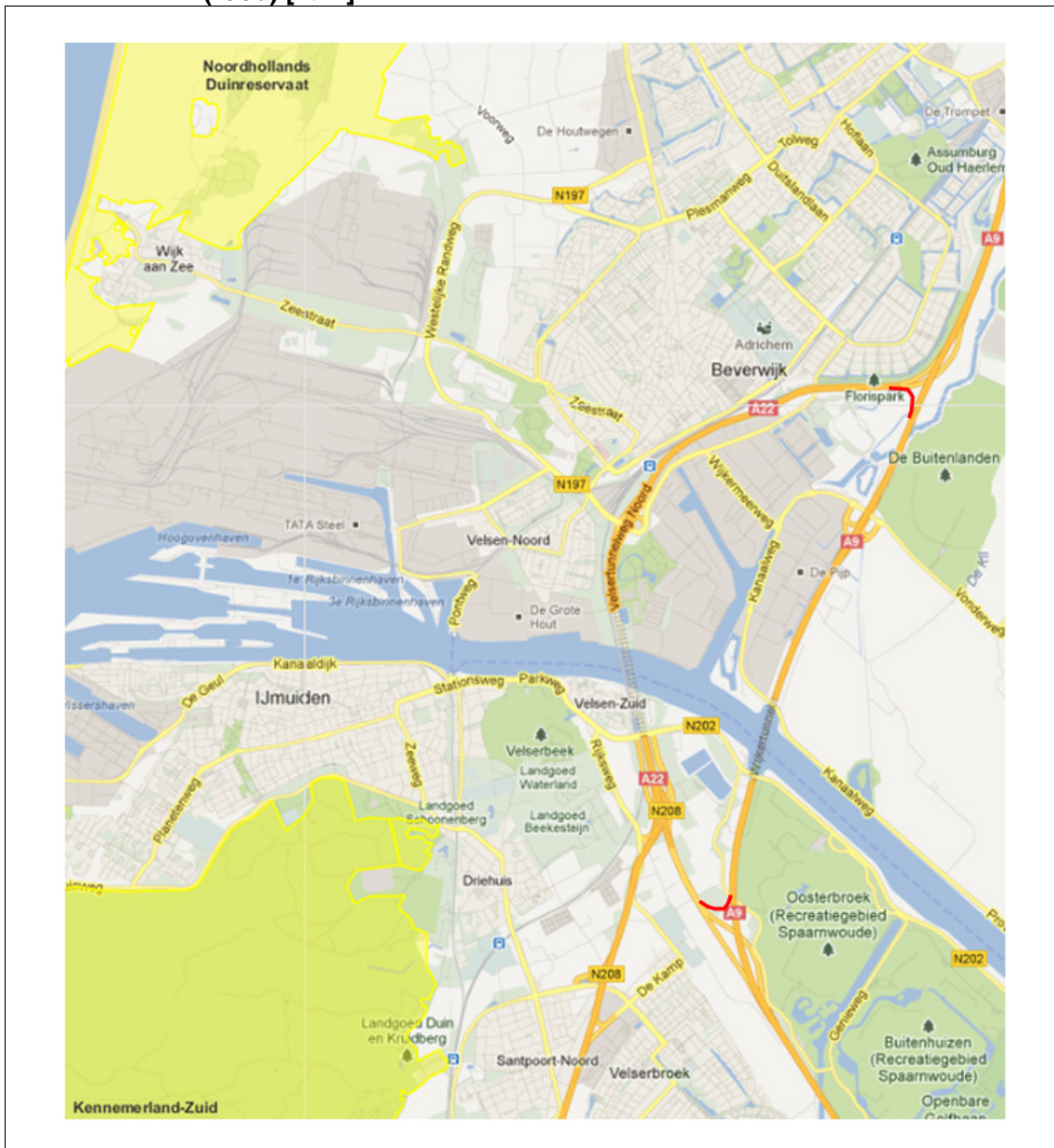
De afstand van het plangebied tot aan het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, de aanwezige biotopen op de planlocatie en de tussen liggende infrastructuur maken het voorkomen van soorten waarvoor een instandhoudingdoelstelling geldt op de planlocatie onwaarschijnlijk. Het voornemen heeft als gevolg van de onderlinge afstand (enkele kilometers) geen negatief effect op het beschermde gebied Kennemerland-Zuid, ook niet via externe werking¹.

3.1.2. Bevindingen 2013

De ligging en de begrenzing van de Natura 2000-gebieden in de omgeving van de calamiteitenbogen zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2008 (zie afbeelding 3.1). Ook het voornemen is sindsdien niet veranderd. Aan de toetsing van 2008 dient te worden toegevoegd dat ook een verhoogde stikstofdepositie in de omliggende Natura 2000-gebieden niet aan de orde is doordat de verkeersintensiteit op de A9 en A22 als gevolg van het voornemen niet is toegenomen. De conclusies uit 2008 zijn zodoende nog actueel: zowel directe als indirecte negatieve effecten van het voornemen op de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten. Er is geen Passende beoordeling, verslechteringstoets of vergunning Nbwet '98 nodig.

¹ Handelingen die buiten het gebied plaatsvinden, maar die voor het gebied nadelige gevolgen kunnen hebben [lit. 11]

Afbeelding 3.1. Natura 2000-gebieden (geel) in de omgeving van de plangebieden (rood) [lit. 2]

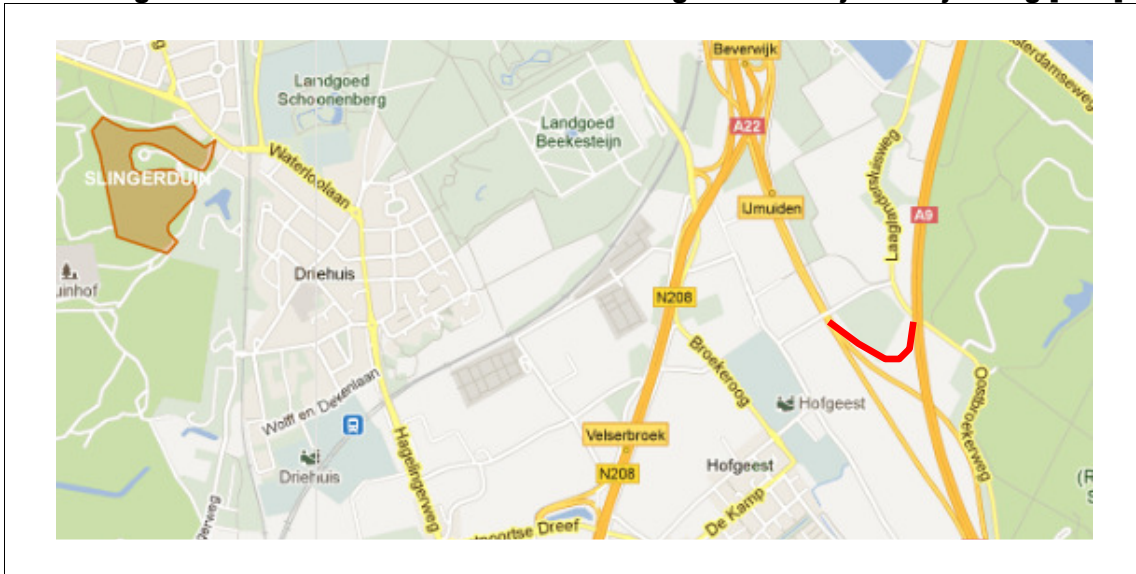
3.1.3. Beschermde natuurmonumenten

Algemeen

In de directe omgeving van de zuidelijke calamiteitenboog ligt op circa 2,5 km afstand Beschermd Natuurmonument (BN) Slingerduin. BN Slingerduin komt te vervallen zodra Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid definitief wordt aangewezen. Dit is momenteel nog niet het geval, waardoor de het voornemen aan de waarden van het BN dienen te worden getoetst.

De waarden van het Slingerduin worden in het aanwijzingsbesluit (1976) beschreven als een sterk geaccidenteerd duingebied, dat voor een groot deel met loofbos is begroeid. Door grote verschillen in milieu heeft zich een belangrijke vegetatie ontwikkeld. Er komen zeldzame hogere plantensoorten voor. Bovendien is het gebied rijk aan vogels [lit. 3].

Abbeelding 3.2. Beschermd Natuurmonument Slingerduin nabij zuidelijk boog [lit. 2]

Effecten en conclusie

De waarden van het BN ondervinden geen negatieve effecten van het voornemen als gevolg van de onderlinge afstand. Nader onderzoek en een vergunningsaanvraag zijn niet nodig.

3.2. EHS

3.2.1. Conclusies 2008

EHS (noord)

Omdat de dichtstbijzijnde (P)EHS langs de A9 ligt is verstoring door geluid ter plaatse al zeer groot. Extra verstoring van dit onderdeel van de (P)EHS door de werkzaamheden van het voornemen is derhalve uitgesloten. Ook de gebruiksfase zal niet leiden tot verstoring van (P)EHS.

EHS (zuid)

Extra verstoring van dit onderdeel van de (P)EHS door de werkzaamheden van het voornemen is uitgesloten. Ook de gebruiksfase zal niet leiden tot een extra verstoring van (P)EHS.

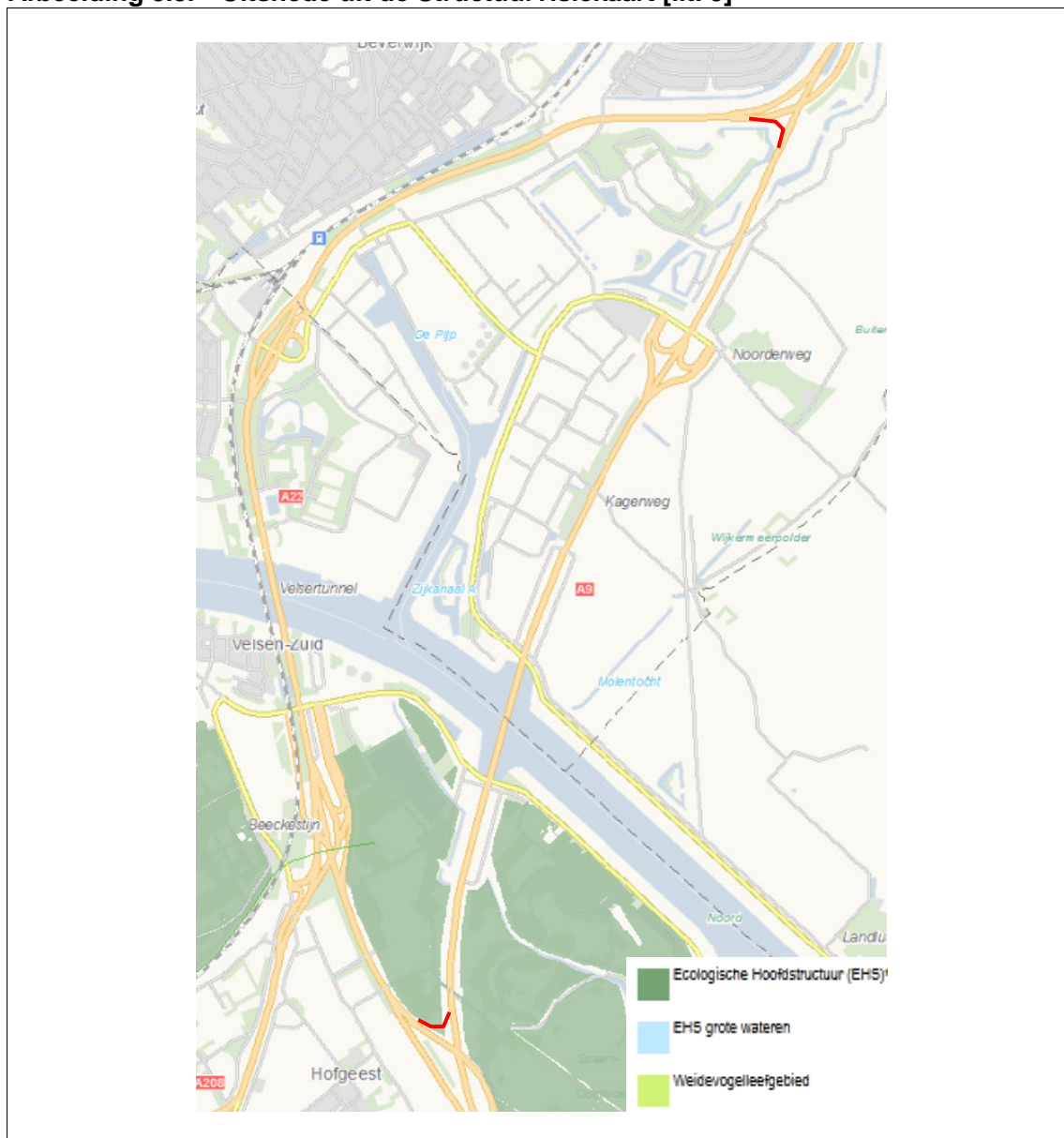
3.2.2. Bevindingen 2013

Algemeen

In de directe omgeving van de noordelijke locatie zijn geen onderdelen van de EHS aanwezig (zie afbeelding 3.3).

De zuidelijke calamiteitenboog wordt aangelegd in de EHS. Het onderdeel van de EHS waarin de boog wordt aangelegd is in het Natuurbeheerplan aangeduid als N16.02 Vochtig bos met productie [lit. 4]. Deze aanduiding is op het plangebied niet van toepassing. In het plangebied zijn slechts enkele bomen (populieren) aanwezig. Met het verwijderen van deze bomen worden de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet aangetast. Echter, het oppervlak EHS neemt als gevolg van het voornemen af. Daarbij neemt door de aanwezigheid van de calamiteitenboog de verstoring in de vorm van geluid en licht toe.

Afbeelding 3.3. Uitsnede uit de Structuurvisiekaart [lit. 5]

Noodzaak tot toetsen van effecten

In het bestemmingsplan is reeds een wijzigingsbevoegdheid voor de aanleg van de calamiteitenboog opgenomen. In de wijzigingsbevoegdheid zoals opgenomen in het bestemmingsplan Zuiderscheg Velsen zuid staat het volgende:

Ter beoordeling van de toelaatbaarheid van de onder artikel 20.3 bestemmingsplan genoemde wijzigingsbevoegdheid vindt een evenredige belangenafweging plaats waarbij betrokken worden:

de mate waarin de uitvoerbaarheid, waaronder begrepen de milieutechnische toelaatbaarheid, de waterhuishoudkundige toelaatbaarheid, de archeologische toelaatbaarheid (onderzoek overeenkomstig Kwaliteitsnormen Nederlandse Archeologie, KNA), **de ecologische toelaatbaarheid**, de verkeerstechnische toelaatbaarheid en de stedenbouwkundige inpasbaarheid, is aangetoond.

Hieruit kan worden afgeleid dat toetsing aan de EHS nog noodzakelijk is bij het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid. Immers de ecologische toelaatbaarheid moet worden aangetoond. Daaronder valt ook de EHS.

Effecten en conclusies

Verstoring van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS als gevolg van de aanleg van de noordelijke calamiteitenboog kan worden uitgesloten doordat in de directe omgeving van deze boog geen onderdelen van de EHS aanwezig zijn.

De zuidelijke calamiteitenboog loopt door de EHS. De aanleg heeft een vernietiging van het oppervlak EHS tot gevolg. Ook neemt de verstoring als gevolg van de calamiteitenboog toe. Echter, de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (vochtig bos met productie) zijn ter hoogte van het plangebied niet vertegenwoordigd. De aanleg doet zodoende geen afbreuk aan de wezenlijke kenmerken en waarden. Doordat de natuurwaarden van het plangebied laag zijn, worden ook andere kenmerken en waarden niet verstoord. Daarbij is de verstoring van het plangebied en de omgeving als gevolg van het verkeer reeds zeer groot.

Als gevolg van het voorgaande wordt geconcludeerd dat de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS in de omgeving van het zuidelijke plangebied niet worden aangetast. Indien het bevoegde gezag (de provincie Noord-Holland) instemt met deze conclusies is een vergunningsaanvraag en nader onderzoek niet nodig.

4. BESCHERMDE SOORTEN

4.1. Methode

4.1.1. Bureaustudie

Op grond van verspreidingsatlassen, internetbronnen en de op internet vrij verkrijgbare verspreidingsgegevens is aangegeven of wettelijk beschermde flora en fauna aanwezig is c.q. vrijwel met zekerheid kan worden verwacht. Om een beeld te krijgen van de aanwezige soorten zijn bijvoorbeeld de websites van Telmee [lit. 6], RAVON [lit. 7] en de Vlinderstichting [lit. 8] geraadpleegd. Op Telmee.nl worden gegevens van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's zoals RAVON, SOVON en FLORON), samenwerkend in de koepelorganisatie VeldOnderzoek Flora en Fauna (VOFF) weergegeven. Als laatste is ook de gegevens-database van de NDFF geraadpleegt.

4.1.2. Verificatie onderzoek 2008

In dit hoofdstuk zijn per soortgroep eerst de bevindingen uit 2008 herhaald waarna is onderzocht of deze conclusies nog actueel zijn. Zo niet, dan is de toetsing opnieuw uitgevoerd.

4.1.3. Veldbezoek

Op 21 maart 2013 heeft een ecooloog van Witteveen+Bos het plangebied bezocht. Tijdens het veldbezoek is een habitatanalyse en een steekproefsgewijze inventarisatie uitgevoerd waarbij toevallige waarnemingen van flora en fauna zijn genoteerd. De inventarisatie is niet vlakdekkend en slechts indicatief. In afbeelding 1.1 is een impressie van het plangebied weergegeven.

4.2. Beschrijvingen per soortgroep

4.2.1. Vaatplanten

Conclusies 2008

In het plangebied komen mogelijk lichtbeschermden soorten voor. In het kader van ruimtelijke ontwikkeling is voor het verstoren van lichtbeschermden soorten een vrijstelling geldig. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Bevindingen 2013

Gegevens

Uit de gegevens van Telmee.nl [lit. 6] blijkt dat de in tabel 4.1 genoemde beschermde soorten sinds 2008 zijn waargenomen in het uurhok (5x5 km) van het plangebied.

Tabel 4.1. De in het uurhok van de plangebieden of aangrenzende uurhokken waargenomen soorten in de periode 2009-2013 [lit. 6]

tabel 1	tabel 2
akkerklokje	daslook
zwanebloem	grote keverorchis
brede wespenorchis	moeraswespenorchis
grote kaardenbol	ruig klokje

Van de waargenomen zwaarder beschermde tabel 2-soorten zijn de biotoopeisen in onderstaande tabel weergegeven.

Biotoopeisen van tabel 2-soorten vaatplanten die mogelijk op of in de omgeving van het plangebied voorkomen

daslook

Beschaduwde plaatsen op vochtige tot vrij natte, matig voedselrijke tot voedselrijke, neutrale tot kalkhoudende, humusrijke, meestal lemige tot kleiige grond. Een bodem met een goede strooiselvertering (zand, leem, zavel en mergel).

grote keverorchis

Beschaduwde, maar soms ook zonnige plaatsen op matig droge tot matig vochtige, matig voedselarme tot matig voedselrijke, basenrijke, meestal kalkhoudende, humeuze grond (mergel, löss, zand, leem, zavel en lichte zeeklei. Zelden op veen).

moeraswespenorchis

Zonnige plaatsen op vochtige tot natte, matig voedselarme, weinig of niet bemeste, kalkhoudende en iets humushoudende grond (zand, leem, zavel, soms op veen).

ruig klokje

Licht beschaduwde plaatsen op vochtige, matig voedselarme tot meestal matig voedselrijke, neutrale tot meestal kalkhoudende en lemige grond (leem, mergel, löss en stenige plaatsen) [lit. 9].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplantsoorten aangetroffen. Ook geschikte potentiële groeiplekken voor de zwaarder beschermde soorten (tabel 2-soorten) waren niet aanwezig. Voor de zwaarder beschermde soorten zijn in de plangebieden zodoende niet de juiste biotopen aanwezig.

Effecten en conclusie

In het plangebied is het voorkomen van licht beschermde tabel 1-soorten mogelijk. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Ffw. Wel geldt de zorgplicht¹. Het voorkomen van de tabel 2-soorten in het plangebied wordt op basis van biotoopeisen uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

4.2.2. Grondgebonden zoogdieren

Conclusies 2008

Op de planlocaties kunnen licht beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen. Voor deze soorten is geen ontheffing van de verboden van de Ffw nodig. Wel is de zorgplicht van kracht. Zwaarder beschermde soorten zijn door gebrek aan geschikt biotoop niet te verwachten.

¹ De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Het gevolg is onder andere dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor aanwezige dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Bevindingen 2013

Gegevens

Uit de gegevens van Telmee.nl [lit. 9] en de NDFF-database [lit. 10] blijkt dat verschillende beschermde grondgebonden zoogdiersoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied. Naast algemeen voorkomende licht beschermde muizensoorten, betreft het de soorten die zijn weergegeven in tabel 4.2.

Tabel 4.2. De in het uurhok van het plangebied of in de omliggende uurhokken waargenomen soorten in de periode 2008-2013 [lit. 6]

tabel 1	tabel 2	tabel 3
bunzing	eekhoorn	waterspitsmuis
egel		noordse woelmuis
haas		
hermelijn		
konijn		
mol		
ree		
vos		
wezel		

In het onderstaande kader wordt een beschrijving gegeven van de biotoopeisen van de in tabel 4.2 genoemde tabel 2- en 3-soorten.

Biotoopeisen van tabel 2- en 3-soorten die mogelijk in of in de omgeving van het plangebied voorkomen
<p>Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is.</p>
<p>De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeiende oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. Ook wordt hij veelvuldig aangetroffen langs de binnenduinrand, natuurlijke duinmeren en kunstmatige infiltratiegebieden. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooien op te eten.</p>
<p>De noordse woelmuis leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen, leeft de soort veel in natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstromde terreinen [lit. 11].</p>

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen. Wel zijn sporen aangetroffen van veldmuis (holen) en de mol (molshopen). Leefgebied voor de zwaar(der) beschermde soorten zijn op beide planlocaties niet aanwezig. In het noordelijk plangebied vormen de te kappen bomen als gevolg van de geïsoleerde ligging geen onderdeel van het leefgebied van de eekhoorn. In het zuidelijk plangebied zijn in de bomen geen nesten van de eekhoorn aangetroffen, wel kunnen de bomen onderdeel zijn van het leefgebied van de eekhoorn, echter, er worden hier slechts enkele bomen weggehaald. Dit heeft geen negatief effect op de functionaliteit van het gebied voor de eekhoorn.

Effecten en conclusie

Het voorkomen van enkele licht beschermde soorten in het plangebied is waarschijnlijk. De werkzaamheden verstoren deze licht beschermde soorten mogelijk. Voor het verstoren van licht beschermde soorten geldt in het kader van de Ffw echter een vrijstelling. Wel is te allen tijde de zorgplicht van kracht.

De middelzwaar beschermde eekhoorn kan voorkomen in het zuidelijk plangebied, echter, het kappen van enkele bomen heeft geen negatief effect op de functionaliteit van het leefgebied en daarmee is de lokale instandhouding gewaarborgd. De aanwezigheid van de eekhoorn is op basis van de biotoopgeschiktheid in het noordelijke plangebied uit te sluiten. Om dezelfde reden zijn ook de waterspitsmuis en de noordse woelmuis uit te sluiten op de planlocaties. Nader onderzoek en een ontheffingsaanvraag zijn niet nodig.

4.2.3. Vleermuizen

Conclusies 2008

Het voornemen zal op beide locaties geen grote gevolgen hebben voor de mogelijk aanwezige vleermuizen. Ondanks dat bomen worden gekapt gaan geen verbindingzones of verblijfplaatsen verloren. Daarbij is in de directe omgeving meer geschikt leefgebied aanwezig. Ontheffingsaanvraag voor de verboden van de Ffw is niet nodig, nader onderzoek hoeft niet te worden uitgevoerd.

Bevindingen 2013

De conclusies uit 2008 zijn nog grotendeels actueel. In de beide plangebieden is de aanwezigheid van foerageergebied niet uit te sluiten. De bomen met aangrenzende graslandjes vormen mogelijk geschikte omstandigheden als foerageergebied voor vleermuizen. Mogelijk dat langs de bomenrijen op beide planlocatie vliegroutes aanwezig zijn. Doordat de bomen in de plangebieden een geringe leeftijd hebben, bevatten deze nog geen spleten en holten die dienst kunnen doen als verblijfplaats, de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen wordt dan ook in beide plangebieden uitgesloten.

Aangezien in de directe omgeving van beide plangebieden ruim voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn (bijvoorbeeld het Aagtenpark en recreatiegebied Spaarnwoude), is er geen sprake van de aanwezigheid van essentieel foerageergebied. Het gedeeltelijk verwijderen van de foerageergebieden heeft geen negatief effect op de functionaliteit van het leefgebied en tast de lokale instandhouding van de mogelijk aanwezige vleermuissoorten niet aan. Zodoende is overtreding van de Ffw niet aan de orde. Wel verdient het de aanbeveling negatieve effecten op het resterende groen (foerageergebied) zoveel mogelijk te beperken. Hiervoor wordt geadviseerd bij werkzaamheden in de periode maart tot en met november niet na zonsondergang of voor zonsopkomst te werken met kunstmatige verlichting. Indien dat niet mogelijk is, kan mogelijk worden gewerkt met aangepaste armaturen. Nader onderzoek en/of een ontheffingsaanvraag zijn niet aan de orde.

4.2.4. Vogels

Conclusies 2008

Ondanks dat momenteel geen broedende vogels aanwezig zijn op de planlocatie, biedt de locatie wel broedgelegenheid voor algemeen voorkomende vogels. Werkzaamheden tij-

dens het broedseizoen (15 maart - 15 juli¹) kunnen vogels verstoren. Het aanvragen van ontheffing voor het verstoren van broedende vogels is in principe niet mogelijk. Er bestaat immers altijd een alternatief:

- werken wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn (buiten het broedseizoen);
- de werkzaamheden opstarten voor het broedseizoen is begonnen. Voorwaarde daarbij is dat de werkzaamheden tijdens het broedseizoen constant voortduren zodat vogels geen broedmogelijkheden vinden op de locatie tijdens een eventuele braakliggende fase.

Bevindingen 2013

Tijdens het veldbezoek werd geconstateerd dat in plangebied Noord een nest aanwezig is (zie afbeelding 4.1 en boom 65 in afbeelding 5.1). Het betreft het nest van vermoedelijk een zwarte kraai. Nesten van zwarte kraaien worden geregeld gebruikt door andere soorten waaronder ransuil en sperwer. Hiervan zijn de nesten jaarrond beschermd. Op deze locatie is het echter niet aannemelijk dat deze soorten hier zullen nestelen. De locatie ligt vrij geïsoleerd en daarbij is omgeving van het nest slechts als marginaal onderdeel (ransuil) of ongeschikt (sperwer) als leefgebied te bestempelen.

Afbeelding 4.1. Nest van vermoedelijk zwarte kraai

De conclusies uit 2008 zijn actueel: in en in de omgeving van beide plangebieden kunnen broedende vogels voorkomen. Verstoring van deze broedende vogels moet worden voorkomen. Hierdoor dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of dienen deze aan te vangen voor het broedseizoen en constant voort te duren. Hieraan kan worden toegevoegd dat ook als geconstateerd wordt dat in de directe omgeving van de werkzaamheden geen vogels broeden bij de start van de werkzaamheden, er geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats vindt.

¹ Het broedseizoen loopt gemiddeld van 15 maart tot 15 juli. Afhankelijk van het weer kan deze periode echter verschuiven. Bovendien zijn er vogelsoorten die tot in september broedsels kunnen hebben. Vaste nestplaatsen van bijvoorbeeld uil of specht zijn, indien functioneel, jaarrond beschermt.

Het verwijderen van het nest in boom 65 heeft geen overtreding van de Ffw tot gevolg, mits het verwijderen van het nest buiten het broedseizoen plaatsvindt.

4.2.5. Amfibieën

Conclusies 2008

In de sloten op beide locaties komen waarschijnlijk licht beschermde amfibiesoorten voor. Ontheffingsaanvraag voor de verboden van de Ffw is niet nodig, nader onderzoek hoeft niet te worden uitgevoerd. De zorgplicht schrijft voor dat wanneer deze sloten (deels) worden gedempt, de amfibieën worden weggevangen uit het gedeelte van de sloot dat worden gedempt en in een ander geschikt biotoop worden uitgezet.

Bevindingen 2013

De conclusies uit 2008 zijn grotendeels nog actueel. Wel dient te worden toegevoegd dat er gedurende de aanlegwerkzaamheden rekening moet worden gehouden met het verschijnen van de rugstreeppad. Wanneer wordt voorkomen dat geschikt biotoop voor de soort ontstaat in de plangebieden (met name gedurende de aanleg), zal de soort hier niet verschijnen. Geschikt biotoop bestaat ondermeer uit plassen op een zandige ondergrond. Het ontstaan hiervan dient voorkomen te worden.

Wanneer de rugstreeppad toch gedurende de aanleg van de bogen in de plangebieden verschijnt, dienen de werkzaamheden te worden stil gelegd. Omdat de rugstreeppad een zwaar beschermde soort is, is het doden en/of verwonden van de soort verboden. Tevens is het verboden het leefgebied van de soort te vernietigen. Wanneer door middel van passende maatregelen het doden of verwonden van de soort en afname van het oppervlak geschikt leefgebied wordt voorkomen, kunnen de werkzaamheden doorgang vinden.

4.2.6. Reptielen

Conclusies 2008

noord

Het voorkomen van reptielsoorten is op deze locatie door het ontbreken van geschikt biotoop niet waarschijnlijk.

zuid

Het voorkomen van hazelworm kan niet worden uitgesloten. De op de locatie aanwezige biotopen komen gedeeltelijk overeen met de biotoopeisen van hazelworm. Gespecialiseerd onderzoek naar deze soort is noodzakelijk.

Bevindingen 2013

Gegevens

Uit de gegevens van Telmee.nl [lit. 6] en RAVON [lit. 7] blijkt dat er in de periode 2008-2012 de beschermde hazelworm (tabel 2-soort) is aangetroffen in een aangrenzend uurhok van het plangebied zuid. Daarnaast vermeld Waarneming.nl een waarneming van een hazelworm langs de rand van de bebouwing van Velsbroek in 2012, op ca. 1000 m afstand van het plangebied zuid.

In het volgende kader wordt een beschrijving gegeven van de biotoopeisen van de hazelworm.

Biotoopeisen van de hazelworm

De voorkeurs habitat van de hazelworm bestaat uit enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. De soort komt voor in bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen. De meeste waarnemingen hebben betrekking op bos- en heideterreinen (Stumpel 1997). Meer dan andere reptielen is de hazelworm een soort die leeft in bossen en dan met name in bosranden en houtwallen. Daarnaast wordt de soort ook veelvuldig aangetroffen op de heide, in het bijzonder tegen bosranden en opvallend vaak op (on)verharde wegen en zandpaden. Ook in het agrarisch gebied kan de hazelworm worden aangetroffen, vooral in kleinschalige cultuurlandschappen. Via spoorlijnen, bosranden en ruderaal terrein weet de soort ook tot in steden en dorpen (en dan vooral tuinen en ruderaal terreinen aan de rand daarvan) door te dringen [lit. 12].

Veldbezoek

Gedurende het veldbezoek zijn geen reptielsoorten aangetroffen in de plangebieden. De locaties waar de bogen worden aangelegd bieden weinig tot geen beschutting aan deze soort. Op de locatie waar de bogen daadwerkelijk worden aangelegd zal de hazelworm dan ook niet aanwezig zijn. In het bosschage nabij plangebied zuid is dat tevens twijfelachtig. De zuidelijk locatie (1000 m van de vindplaats van een hazelworm in 2012) ligt namelijk vrijwel compleet geïsoleerd ten opzichte van de vindplaats bij Velsbroek (ten oosten van Velsbroek zijn geen populaties bekend). Om vanuit Velsbroek het zuidelijk plangebied te bereiken dient te soort verschillende wegen te passeren, waaronder de A9. Alhoewel aan de westzijde het zuidelijke plangebied wordt ontsloten door een viaduct met faunapassage, is het bereiken van deze passage door exemplaren van de hazelworm even onwaarschijnlijk als het bereiken van het zuidelijke plangebied aangezien hiervoor ook de A22 of de A9 gepasseerd dient te worden (zie afbeelding 4.2). Daarbij moet dan tevens worden aangenomen dat zich ten oosten van Velsbroek een levensvatbare populatie heeft ontwikkeld in de afgelopen jaren van waaruit verdere dispersie kon plaatsvinden. Daarbij voldoet het plangebied zuid slechts in zeer beperkte mate aan de biotoopeisen van de hazelworm. Al met al is de aanwezigheid van hazelworm met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uit te sluiten.

Afbeelding 4.2. Barrières tussen vindplaats en zuidelijk plangebied [lit. 1]

Effecten en conclusie

Op basis van de aanwezige biotopen in en nabij het plangebied, wordt de aanwezigheid van reptielsoorten in het plangebied uitgesloten. Van een overtreding van de Ffw is daarom geen sprake. Nader onderzoek en een ontheffingsaanvraag Ffw zijn niet nodig.

4.2.7. Vissen

Conclusies 2008

noord

De sloot langs de hoogspanningsmast die voor het voornemen gedeeltelijk zal worden gedempt, is waarschijnlijk geen onderdeel van het leefgebied van beschermde vissoorten. Het dempen heeft geen consequenties.

zuid

De sloot op de planlocatie vormt mogelijk een onderdeel van het leefgebied van kleine modderkruiper. Het dempen van de sloot wordt kleine modderkruiper mogelijk fataal indien de soort aanwezig is. Specialistisch onderzoek zal plaats moeten vinden om te het voor-

komen van kleine modderkruiper aan te tonen of uit te sluiten. Indien kleine modderkruiper aanwezig is, is ontheffingaanvraag voor de verboden van de Ffw noodzakelijk.

Bevindingen 2013

Gegevens

In de aangrenzende uurhokken van de plangebieden zijn zowel kleine modderkruiper en bittervoorn aangetroffen. De watergangen in de plangebieden staan mogelijk in direct contact met sloten waarin deze beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn. De aanwezigheid van deze soorten in de plangebieden is daarom op basis van verspreidingsgegevens niet uit te sluiten. Daarom worden in het kader hieronder de biotoopeisen van beide soorten toegelicht.

Biotoopeisen bittervoorn

De bittervoorn komt voor in langzaam stromende en stilstaande zoete wateren. Dit kunnen zowel poldersloten, vaarten, vijvers en plassen zijn, maar ook oeverzones van meren en sneller stromende plantenrijke rivieren en beken. Een goed ontwikkelde onderwatervegetatie of oevervegetatie en een diepte van minimaal 45 centimeter is noodzakelijk. Daarnaast is de aanwezigheid van zoetwatermosselen een voorwaarde voor de voortplanting. Deze soort bewoont wateren met verschillend bodemsubstraat, zoals zand, grind, klei en veen. Bodems die bestaan uit dikke lagen modder of slib of bodems van harde klei zijn ongunstig voor zoetwatermosselen en daardoor ook minder interessant voor de bittervoorn.

Biotoopeisen kleine modderkruiper

Kleine modderkruipers worden aangetroffen in sloten, beken, rivierarmen en meren. Stilstaande en langzaam stromende wateren vormen de ideale biotopen. De kleine modderkruiper is aangepast aan een leven op en in de bodem en heeft een grotere voorkeur voor harde en zandige bodems dan de grote modderkruiper [lit. 13].

Veldbezoek

Gedurende het veld bezoek zijn de watergangen in beide plangebieden geïventariseerd op de aanwezigheid van beschermde vissoorten. Er zijn daarbij alleen driedoornige stekelbaarzen aangetroffen. Daarnaast viel op dat het slib in de sloten gitzwart was en een sterke rotingsgeur verspreidde. Hierdoor is voor kleine modderkruiper en bittervoorn geen geschikt biotoop aanwezig in de sloten.

Effecten en conclusies

Negatieve effecten op de kleine modderkruiper en de bittervoorn zijn uit te sluiten. Een ontheffingaanvraag of nader onderzoek is niet nodig.

4.2.8. Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Conclusies 2008

Het voorkomen van de in Nederland beschermde vlindersoorten in de plangebieden is niet waarschijnlijk. De beide plangebieden bieden niet het geschikte biotoop voor deze soorten. Beschermde libelsoorten zijn op beide planlocaties niet aangetroffen en zijn door het ontbreken van geschikt biotoop niet waarschijnlijk. Het voorkomen van algemene libelsoorten is op beide locaties mogelijk. Specialistisch onderzoek en een ontheffingsaanvraag zijn niet nodig.

Bevindingen 2013

Gegevens

Uit de gegevens van Telmee.nl [lit. 6] en de Vlinderstichting [lit. 8] blijkt dat in de directe omgeving van de plangebieden geen beschermde vlinder- en libelsoorten voorkomen. Ook

beschermde soorten uit de categorie van de overige ongewervelden komen niet voor nabij de plangebieden.

Veldbezoek

De beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden stellen zeer specifieke eisen aan hun biotoop. Aan deze eisen voldoen de plangebieden niet.

Effecten en conclusie

Het voorkomen van beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden in het plangebied is op basis van de aanwezige biotopen uitgesloten. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op deze soortgroepen treden niet op. Van een overtreding van de Ffw is geen sprake. Een ontheffing is niet nodig.

5. BOOMINVENTARISATIE

In de beide plangebieden moeten bomen worden gekapt om de aanleg van de calamiteitenbogen mogelijk te maken. De te kappen bomen op de noordelijke locatie vormen een bomenrij van meer dan 20 bomen waardoor voor het kappen van de bomen een Boswet-melding noodzakelijk is. De te kappen bomen in het zuidelijke plangebied vormen samen een bosoppervlak met een oppervlak groter dan 10 are waardoor voor het kappen van deze bomen tevens een Boswet-melding noodzakelijk is. Conform de Boswet dienen de te kappen bomen te worden gecompenseerd bij voorkeur op dezelfde locatie, en anders op een alternatieve locatie.

Gedurende het veldbezoek zijn de bomen in kaart gebracht die moeten wijken als gevolg van het voornemen. Van de te kappen bomen is de locatie en diameter op borsthoogte (DBH) bepaald. In de onderstaande afbeelding zijn de bomen aangegeven (zie ook Bijlage I). De nummers bij de bomen komen overeen met nummers in de bijbehorende tabel (tabel 5.1).

Afbeelding 5.1. Te kappen bomen in beide plangebieden

Tabel 5.1. Verklaring van de nummers in afbeelding 5.1

boomnummer (noord)	soort	DBH (cm)	boomnummer (zuid)	soort	DBH (cm)
0-57	populier	32-43	0-11	populier	25-36
60-72	populier	39-54			
73-87	populier	35-52			

6. SAMENVATTING/CONCLUSIE

6.1. Beschermde gebieden

6.1.1. Natura 2000

De ligging en de begrenzing van de Natura 2000-gebieden in de omgeving van de calamiteitenbogen zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2008 (zie afbeelding 3.1). Ook het voornemen is sindsdien niet veranderd. Aan de toetsing van 2008 dient te worden toegevoegd dat ook een verhoogde stikstofdepositie in de omliggende Natura 2000-gebieden niet aan de orde is doordat de verkeersintensiteit op de A9 en A22 als gevolg van het voornemen niet is toegenomen. De conclusies uit 2008 zijn zodoende nog actueel: zowel directe als indirecte negatieve effecten van het voornemen op de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten. Er is geen Passende beoordeling, verslechteringstoets of vergunning Nbwet '98 nodig.

6.1.2. Beschermde natuurmonumenten

De waarden van het BN Slingerduin ondervinden geen negatieve effecten van het voornemen. Nader onderzoek en een vergunningsaanvraag zijn niet nodig.

6.1.3. Ecologische hoofdstructuur

Verstoring van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS als gevolg van de aanleg van de noordelijke calamiteitenboog kan worden uitgesloten doordat in de directe omgeving van deze boog geen onderdelen van de EHS aanwezig zijn.

De zuidelijke calamiteitenboog loopt door de EHS. De aanleg heeft een vernietiging van het oppervlak EHS tot gevolg. Ook neemt de verstoring als gevolg van de calamiteitenboog toe. Echter, de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (vochtig bos met productie) zijn ter hoogte van het plangebied niet vertegenwoordigd. De aanleg doet zodoende geen afbreuk aan de wezenlijke kenmerken en waarden. Doordat de natuurwaarden van het plangebied laag zijn, worden ook andere kenmerken en waarden niet verstoord. Daarbij is de verstoring van het plangebied en de omgeving als gevolg van het verkeer reeds zeer groot. Ook is voor de aanleg van de calamiteitenboog reeds een wijzigingsbevoegdheid opgenomen in het bestemmingsplan Zuiderscheg Velsen Zuid.

Als gevolg van het voorgaande wordt geconcludeerd dat de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS in de omgeving van het zuidelijke plangebied niet worden aangetast. Indien het bevoegde gezag (de provincie Noord-Holland) instemt met deze conclusies is een vergunningsaanvraag en nader onderzoek niet nodig.

6.2. Beschermde soorten

De resultaten voor beschermde soorten zijn in de onderstaande tabel weergegeven (zie tabel 5.1).

Tabel 5.1. Overzicht van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en de consequenties inzake de Flora- en faunawet

soortgroep	beschermde soorten in (de directe omgeving van) het plangebied aanwezig	kans op over-treding verboden Ffw	gevolgen	onthefing aanvragen Ffw
vaatplanten	ja, mogelijk tabel 1-soorten	ja	geen	nee, vrijstelling
grondgebonden zoogdieren	ja, licht bsechermede soorten mogelijk aanwezig,	ja	geen	nee, vrijstelling
vleermuizen	ja, in de omgeving van de plangebieden zijn mogelijk foergaergebieden en vliegroutes voor van meerdere zwaar beschermde vleemuissoorten	nee, essentieel foerageergebieden en vliegroute niet aanwezig. Wel wordt geadviseerd kunstmatige verlichting van het plangebied gedurende de werkzaamheden te voorkomen	geen	nee, wel wordt geadviseerd kunstmatige verlichting van het plangebied gedurende de werkzaamheden te voorkomen
vogels	ja, de omgeving van het plangebied biedt geschikt broedbiotoop aan algemeen voorkomende soorten	ja, indien broedende vogels worden verstoord	werken buiten broedseizoen of onderzoeken of broedende vogels aanwezig zijn	nee, voor het verstoren van broedende vogels kan in het kader van dit project geen ontheffing worden verleend, effecten dienen voorkomen te worden
vissen	nee	nee	geen	nee
amfibieën	ja, licht beschermde (tabel 1) soorten kunnen voorkomen ja, de rugstreeppad kan verschijnen in het plangebied	ja, indien de soort tijdens de werkzaamheden in het plangebied verschijnt en negatieve effecten ondervindt van de werkzaamheden	geen voorkomen dat de rugstreeppad in het plangebied verschijnt	nee, vrijstelling nee, ontheffing kan niet worden verkregen doordat voor het voornemen een belang uit Habitatrichtlijn ontbreekt. Negatieve effecten dienen voorkomen te worden.
reptielen	nee	nee	geen	nee
dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	nee	nee	geen	nee

Vleermuizen

Gedurende de werkzaamheden kunnen negatieve effecten op vleermuizen optreden indien in de periode maart tot en met november na zonsondergang of voor zonsopkomst wordt gewerkt met kunstmatige verlichting. In beide plangebieden zijn echter geen essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen aanwezig. Hierdoor is aantasting van de functionaliteit van het leefgebied en de lokale instandhouding niet aan de orde. Het overtreden

van de Ffw is daardoor uitgesloten. Wel wordt geadviseerd de omgeving van het plangebied zo min mogelijk te verstoren door geen kunstmatige verlichting te gebruiken of aangepaste armaturen toe te passen zodat verstrooiing van licht naar de omgeving voorkomen wordt.

Vogels

De directe omgeving van het plangebied biedt nestgelegenheid aan algemeen voorkomende broedvogelsoorten. Werkzaamheden tijdens het broedseizoen (globaal van 15 maart-15 juli) kunnen deze vogels verstoren. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat opzettelijk verstoren in het broedseizoen (individuen, nesten of eieren) verboden is volgens verbodsbepaling 10 en 11 van de Ffw. Vogels zijn op soortgelijke wijze beschermd als tabel 3-soorten. Het verkrijgen van ontheffing voor het verstoren van broedvogels is enkel mogelijk op basis van een belang uit de Vogelrichtlijn. De effecten op vogels en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen van de Ffw zijn namelijk gemakkelijk te voorkomen, te weten door in principe twee mogelijkheden:

- buiten het broedseizoen werken, dit met risico dat sommige vogels tot in september kunnen broeden;
- de werkzaamheden vlak voor het broedseizoen inzetten en dan continue doorwerken (werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stilleggen), zodat vogels niet gaan broeden in het gebied waar gewerkt wordt.

Ook als wordt geconstateerd dat in de directe omgeving van de werkzaamheden geen vogels broeden bij de start van de werkzaamheden, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats.

Rugstreepad

Het voorkomen van zwaarder beschermde amfibiesoorten is op basis van de aanwezige biotopen uitgesloten. Er moet gedurende de aanlegwerkzaamheden echter wel rekening worden gehouden met het verschijnen van de rugstreepad. Wanneer wordt voorkomen dat geschikt biotoop voor de soort ontstaat op de planlocatie (met name gedurende de aanleg), zal de soort hier niet verschijnen. Geschikt biotoop bestaat ondermeer uit plassen op een zandige ondergrond. Het ontstaan hiervan dient voorkomen te worden.

7. BRONNEN

1. Website van Google Maps, <http://maps.google.nl>.
2. Website van Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie, gebiedendatabase.
3. Aanwijzingsbesluit Beschermd Natuurmonument Slingerduin, Rijswijk 1976].
4. Provincie Noord-Holland, ambitiebeheertypenkaart 2013.
5. Structuurvisiekaart, provincie Noord-Holland.
6. Website van Telmee.nl, www.telmee.nl.
7. Website van RAVON, www.ravon.nl.
8. Website van de Vlinderstichting, www.vlinderstichting.nl.
9. Website van Wilde-Planten, www.wilde-planten.nl.
10. Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitdraai maart 2013.
11. Website van de Zoogdierverseniging.nl, www.zoogdierverseniging.nl.
12. Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
13. Website van Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie, Soortendatabase.

BIJLAGE I KAARTEN BOMENINVENTARISATIE

